

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATA

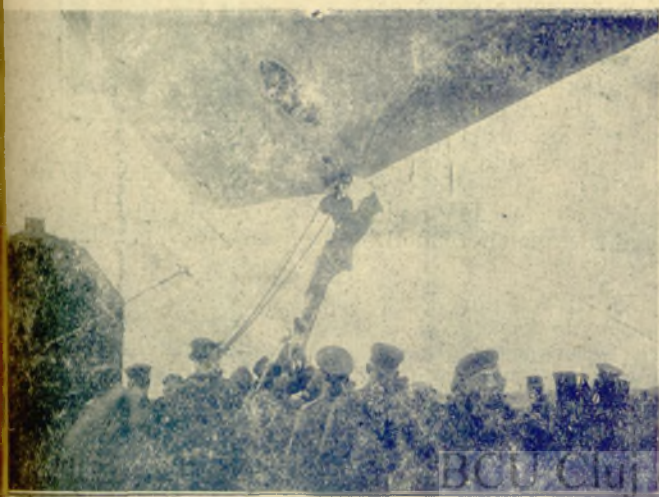
ANUNȚURI: Pe un an 350 lei;
pe 6 luni 180 lei; pe 3 luni 100 lei.

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Sub Direcția unui Comitet

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria, 88.

Cu Balonul la Polul Nord

Balonul „Italia” se găsește, în momentul când scriem acestea, aproape de polul Nord. Pentru a treia oară Polul Nord va fi atins pe calea aerului.

Nava aeriană la aterizare.

Înălțimea balonului cu care pleacă la Polul Nord, împreună cu cântărețul său.

Ilustrația noastră reprezintă pe Nobila care încercă să bazeze pe barele de gumă, cu care se poate coborî, în caz de pericol, din balon, până în mare.

„REALITATEA ILUSTRATĂ”
revistă săptămânală

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
Telefon 4-46

Pentru București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63-92

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 350
Pe o jumătate de an . . . „ 180
Pe trei luni . . . „ 100
PENTRU STRĂINĂTATE:
Pentru America . . . \$5
Jugoslavia și Cehoslovacia . lei 500

Sub direcțiunea unui comitet
Secretar de redacție: N. Constantin

Clubul sinucigașilor

CONVENIȚI și d-voastră că lumea e nebună și că, în special, manifestările din urmă de pe glob amintesc haosul unui balamuc formidabil.

Într-o singură zi am aflat din pagina unui singur ziar că: în Balcani pământul continuă fox-trotul; că aia noi a plouat cu cenușă; că antropofagii din nu mai știm cari insule au ajuns la convingerea inferiorității femeii și că deci refuză deacum încolo de-a o mână (e vorba, se'nțelege, le femeia albă divinizată); că în Franța campania electorală se desfășură cu o pasiune surprinzătoare; că la Madrid au fost sărbătoriți bătrânii octogenari, nouagenari și centenari (s'a constatat că în Spania oamenii trăesc mult datorită cliimei și, îndeosebi, dictaturei d-lui de Rivera); că — și-aci ne vom opri, — la Berlin a fost descoperit un club ai cărui membri făcuseră jurământul de-a isprăvi cu viața cât mai urgent.

Membrii clubului erau tineri studeneți, — și erau ruși.

Un club ai cărui membri practicau, în loc de poker, bac-cara, chemin-de-fer, jocul bizar al morții, un club cu membri din aceeași categorie, și cu program, prin urmare, la fel, fusese descoperit și la Moscova cu patru ani în urmă.

Membrii clubului, am mai spus, erau numai studenți. În fiecare seară opt dintre dâșii se adunau, calmi și tăcuți, în jurul unei mese. Un revolver încercat cu opt cartușe, dintre cari șapte goale iar unul plin, era dus la frunte rând pe rând, șapte tăcănituri, și o detonătură...

Șapte studenți porneau calmi și tăcuți pe străzile deșarte, lăsându-l pe al optulea, calm și tăcut deapururi...

Jocul reincepea în seara următoarea.

Pe tinerii din Moscova, pe cei de la Berlin, îi obosise viața, îi dezgustase viața. Războiul, revoluțiile și tot zbulciul în care ne zbatem de paisprezece ani, au încordat nervii generației noi. De paisprezece ani trăim

în haos, în desfășurarea unor tragice și demente peripeții. Generația nouă e obosită, este dezamăgită. Clubul sinucigașilor de la Moscova, clubul de la Berlin, înscriseseră în program evadarea din ea, din viața asta care-i o pușcărie și-un balamuc.

Ion Pas

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

GUVERNUL a dat încuviințarea cuvenită, îngăduind ca adunarea partidului național țărănesc la Alba-Iulia să fie ținută. De bună seamă că vor veni la această adunare foarte mulți oameni, pentru că lumea este nemulțumită mai cu seamă de lipsa mare care se simte în țara noastră. Oamenii sunt săraci și vremurile sun grele.

Săptămâna întreagă toți frunțașii politiceii noastre au fost preocupați de această adunare a partidului domnului Maniu.

Nu putem ști care vor fi hotărârile ce se vor lua în această adunare. De bună seamă că partidul național țărănesc va dovedi încă odată că are foarte care e gata să încheie, în străinătate, un împrumut, e probabil că acum, nu se va retrage, spre a lăsa ca d. Maniu să ia cărma țării.

IMPRUMUTUL urmează să fie întrebuințat pentru stabilizarea leului nostru, adică pentru ca să se știe odată hotărât că un vagon de lemne costă atâtă, că grâul sau petrolul nu se pot vinde azi cu bani puțini mâine prețurile să se schimbe

deodată ridicându-se fără temei. — E adevărat că el nu se poate încheia așa ușor și că va mai dura probabil câtva timp până când să se poată lua banii împrumutați.

DUPA o vreme de secetă destul de lungă, o ploaie aproape generală, a udat câmpurile și a înviorat pământul, care avea nevoie de apă. Numai că în unele locuri ploaia aceasta mult așteptată a venit însoțită de furtună, cu grindină și vânt mare, și a stricat în multe locuri, mai ales pomii roditori.

CUTREMURELE din Bulgaria s'au tot repetit, și în săptămâna din urmă, deși nu atât de puternic. Prăpădul a fost mare în țara veșină și s'au găsit mulți cari să teamă soarta Europei, socotind că acum a ajuns sfârșitul ei și că e sorocită să pățiască ca și vechiul continent Atlantida, cu care odată ar fi fost legată Europa, și care s'a cufundat în adâncul Oceanului. Teamă aceasta nu este însă fondată și e probabil că acum după ce vr'un vulcan submarin va fi erupt, cutremurele să se liniștească, odată cu acela.

Caricaturi

Poziția critică a lui John Bull.
(Der Goetz — Viena)

OSPITALITATE

Regele Ammanullah în Anglia.
(Daily Herald — Londra)

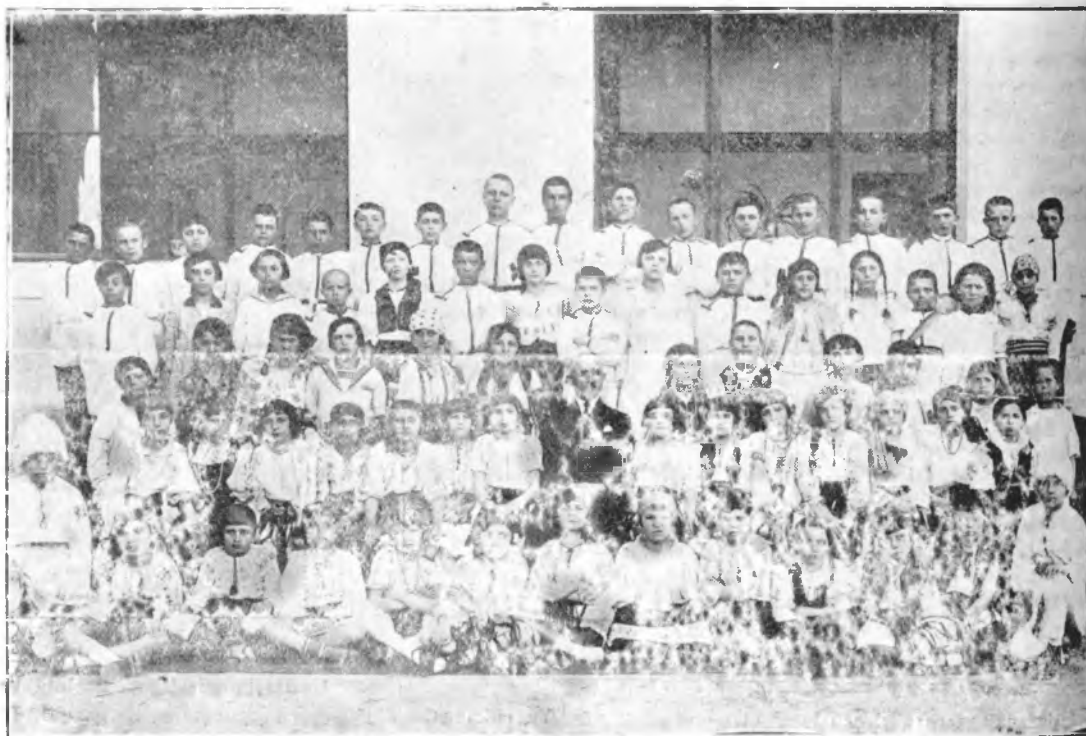
Calitățile alese ale cuiva sunt zrorile, iar averea cifra care la dă valoare.

(Aisee și Francois Coty)

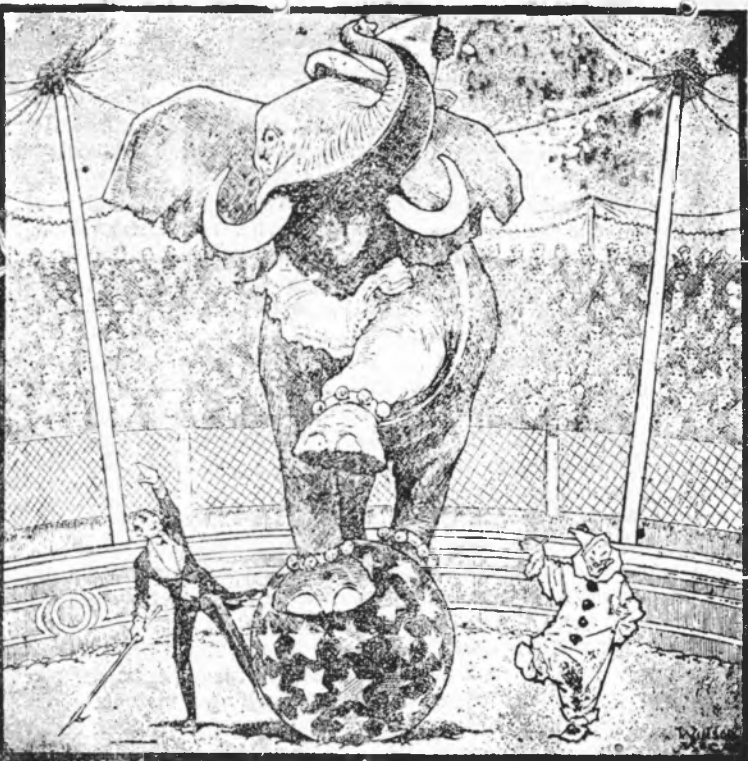
O armată care discută e ca o mână care ar voi să cugete.

(Lamartine și Mareșalul Petain)

Corul Folclorist al României, având în mijloc pe harnicul dirijor Ion Pop, director de școală la Cluj.

Menirea omului este a învinge natura

SCENE ca aceasta din chipul din stânga, elefanți sau mamuți iritați, vânând după oamenii primitivi cari le turburau răgazul, se puteau vedea cum o mie de secole oricâte.

Elefantul din dreapta îl vedeți slăzi prin marile circuri. Acești oameni, pe cari cei o sută de mii de ani de gândire i-a schimbat total, au ajuns să constrângă elefantul sau alte vietăți uriașe, să joace sau să facă lumbe, spre delectarea omului.

Elefantul a rămas ceea ce era acum o sută de mii de ani, sau dacă s'au schimbat, s'au schimbat numai sub aspectul fizic. În toți acești o sută de mii de ani el n'a gândit, iar dacă a gândit ceva, a gândit exact aceeași ce gândia și acum o sută de mii de ani, când vâna după primitivii lagroziți sau mulgea din rădăcină copacii.

În schimb, omul a gândit în fiecare moment. Tot progresul pe care l-a realizat, l-a realizat numai prin gândire. Gândind mereu, a ajuns să pună tot mai mult stăpânire pe acest pământ, împlinind tot mai mult menirea ce o are în lume.

Toate câte sunt, au în lume o menire. A omului este să-și împlinească partea de muncă ce i s'a dat, să cucerească prin aceasta tot mai mult natura, și să facă din planeta aceasta și din rasa omenească ceea ce trebuie să ajungă să fie.

Toate câte le vedem pe lume, sunt aranjate cu un scop precis, după o orânduire cum se poate mai minunată. Fi-

Milioane de inși se întrebă: Dece oare suntem pe lume? care e menirea noastră aici? Dece am fost aduși din neființă la viață? Ca să terminăm de cele mai multe ori în mizerie și desnădejde?

Pictura de mai sus ne dă răspunsul: omul este, pentrucă pe pământul acesta este suficient lucru pe care să-l facă.

Omul are de cucerit dela natura mamă această planetă, are a o stăpâni și a o face o mândrețe a sistemului planetar. Omul e un grădinar și un inginer, iar pământul grădina sa, terenul său de operație.

indcă dacă oceanul ar fi stătător, viața plantelor ar fi peste puțină, luna a fost pusă să provoace fluxurile și refluxurile. Ca să poată fi pământul fertil, miiriadele de vermi sunt permanent în funcțiune, scurmându-l, afânându-l. La fel, omul își are menirea sa: să muncească mereu, pentruca prin muncă și cu ajutorul minții, să ajungă să stăpânească pământul.

Procesul cuceririi acesteia este 'n continuă ascendență, și omul poate să se mândrească cu el. Să luăm doar câteva exemple.

Priviți autotractoarele, cum împlinesc o muncă pe care altă dată o 'mplineau atâtea puteri animale. Priviți mijloacele noastre de locomoțiune pe apă, pe uscat și prin aer. Priviți laboratoarele, și convingeți-vă că propășirea omenirii nu-i numai o vorbă goală.

De fapt nu există limite pe cari omul să nu poată să le treacă cu ajutorul minții sale. Ori de câte ori cineva și-a zis că a

ajuns la sfârșit, n'a ajuns de fapt decât la un început, de unde i se deschideau tot noi și noi posibilități.

Gândiți-vă că nici nu e prea multă vreme de când Fulton își pusese 'n gând să meargă pe Hudson cu o corabie mânăta cu aburi, și se adunase lumea pe țarm să-l vadă cum merge la o moarte sigură. Și iată, astăzi traversăm oceanele cu vapoare dintre cele mai perfecte.

Omul sălbatic, în rând cu dobitoacele, avusese dela începutul începutului o groază nebună de un lucru contra căruia se apăra făcându-și idoli: se temea ca de alta-ce de fulger, după care știa că vine trăsnetul: moartea. Ce-ar fi răspuns acest om sălbatic dacă cineva i-ar fi spus că va trece vreme și va veni o zi când aceeași lumină va fi folosită la țesut, la spălat, la iluminatul locuințelor, și că idolii cu ajutorul cărora primitivii credeau să se apere în contra fulgerului, vor ajunge odată să populeze muzeele?

În America unde osândiții sunt executați cu scaunul electric, se obișnuiește să se pună la dispoziția celor ce vor fi executați, aparate de radio cu cari să se amuze. Își dă oare seama vr'unul dintre condamnații aceștia, că puterea electrică ce le delectează ultimele momente din viață, este identică cu aceea care le va pune capăt zilelor?

Puterea aceasta, ca de altfel multe alte puteri, a ajuns azi în stăpânirea omului. La fel, va veni poate o zi când omul va lua din căldura equatorului ca să o transfere în ținuturile înghețate, și o alta când un fermier își va potrivi de-acasă, cu ajutorul electricității, temperatura sămănăturilor. Câci orice poate omul să imagineze, o poate și infăptui. Scopul său acesta și este — să tot infăptuiască, până când va ajunge să facă din pământul acesta un loc cum nu se poate mai confortabil. Începuturile de până astăzi, căci de fapt e numai un început ce s'a realizat, sunt tot ce se poate mai satisfăcător. Progresele viitoare vor fi progresiv măgulitoare, afară doar de unul, care e cel mai încet dintre câte le face rasa omenească: biruirea părții rele din om. Biruirea aceasta progesează 'ntr'adevăr negrăit de încet și de'n dezacord cu progresele uimitoare cari se fac în lupta pentru biruința ceealaltă: asupra lumii materiale.

O soartă de om

Schiță de Valeska Cusig

ASILE își cercetase vârșele și era foarte mulțumit de pescuitul său. O mulțime de pești albi, printre cari unii de 2 și 3 kgr., se săbăteau în închisoare. Ii trebuia vr'o câteva ceasuri ca să-i taie, să-i săreze și să-i atârne la fum. Câțiva din cei mai buni trebuia să-i dea lui Simion. Pentru săptămânile următoare Vasile era îngrijit, și avea și ceva rezerve de iarnă. Rațe sălbatică, vr'o 30 de bucăți, atârneau afumate, în ghețaria lui răcoroasă, iar în putina de sărături se găseau două ciosvârte frumoase de ren și o șuncă de urs. Restul sălbătăciunii a luat-o Simion, care avea de hrănit o familie mare, Simion, prietenul și vecinul său, răsăriteanul. Cu credință își împărțeau între dânșii sălbătăciunea doborâtă împreună la vânatoare. Vasile iubia pe Simion, mai mult încă, îl stima, privia la dansul în sus, chiar dacă acesta, deși botezat creștinește, se ruga pe ascuns diavolului, spiritului puternic al pădurii. Dar cum? Oamenii de acasă, cari credeau numai în Dumnezeu, în Cel Răstignit și în Sfinți, — nu l-au înșelat, nu l-au trădat, nu l-au vândut, nu l-au împins în nenorocire?! Iar Simion? El a adăpostit pe fugarul Vasile, l-a lăsat la dansul, l-a ajutat să-și clădiască o colibă, și l-a învățat să se deprindă cu pădurea. Niciodată nu l-a înșelat. Când Simion lua cu dansul, la Irkutsk, blănurile animalelor, vânat de Vasile, spre a le vinde negustorilor, îi dădea totul cât primia pe danșele: îmbrăcăminte, arme, unelte de pescuit și rachiu, acel rachiu minunat, cum nu se mai găsește până hât departe. Simion și ai săi nu furau și l-au desobicit și pe Vasile. Astfel nu era mirare că acesta se uita la prietenul răsăritean, ca la o icoană, și se străduia să-i urmeze pilda. Aceasta o făcea și pe tărâmul religios. Credința de acasă era oarecum îngropată de Vasile, într'un scrin sfânt, imaginar, un scrin împodobit cu perle și pietre scumpe, asemenea celui în care se depuneau, în catedrala din Kazan, vasele sfinte. O păstra pentru zile de sărbătoare. Pentru zilele obișnuite se potrivea mai bine credința în diavol și era și ușor de priceput că mâna lui Dumnezeu, nu putea ajunge în adâncurile codrului Siberian, în Taiga, în pădurea de nepătruns, a omului primitiv. Aci domnia diavolului, Scaratochi. Acesta proteja pe urși, așa încât el a ajuns regele pădurilor. În mantia falfăitoare alunga el, dealungul cerului, furtuna, și gonia negurile în nopțile întunecoase, cu strigăte croncănitore, deasupra mării diavolului. Dar el nu făcea oamenilor nimic, dacă nu-l întăritau. Le ierta și păcatul de a omori pe fratele și tovarășul său, ursul, dacă după aceea îi imbiau și lui ceva din carnea acestuia. Dacă se întâmpla ca Simion, feciorii lui și Vasile să izbutiască să ucidă pe unul dintre acești pu-

ternici ai Taigiei, îl implorau, îngenuchiindu-se pe o largă împletită din ramuri de brad, frumos împodobită. Băteau mătânii în fața lui, îi încununau capul, îl numeau „tătuțule” și îi rugau spiritul, să nu se plângă la diavoli. Atunci acesta nu-și mai răzbuna moartea lui Martin, Ursul Conștiința lui Vasile, plecată spre misticism, și-a apropiat aceste obiceiuri și se complăcea cu nouile credințe. El găsisse pace și libertate, în paza celui puternic, la marginea Taigiei, și pe lângă asta tot ce îi era de trebuință pentru trup, hrană și adăpost. După ce fusese alungat de la el de acasă, nu putea să ceară mai mult.

În seara aceea deci, după ce își atârșase peștii la afumat, bău un păhărel de rachiu de secară, ars de el însuși, și se așeză pe buturuga de lemn dela rădăcina unui molift uriaș. Era o seară solemnă. Auzia peștii sărind în apă, pe feciorii lui Simion cântând, apa lovindu-se de maluri cu un gălgăit monoton. Deasupra lui foșnetul fagului, ciripit de păsări și aromă de miere. Ca în totdeauna, în acest timp, al zilelor lungi și nopților scurte îl cuprinseseră amintirile. În el se îmbulziră lucruri de demult, lucruri din negura trecutului.

Nu-și mai amintea în ce zi a fost, dar într'una, desigur, asemenea celor de azi, când s'au aprins hambarele boerului. El se găsea în lanai de grâu, pe calea unde Sonia, câprioara sprintenă, îl aștepta. Dar când dansul, privind îndărăt, văzu hambarele în flăcări, lăsă fata să-l aștepte, și se găsi înapoi, spre a evita stingerea focului. Când sosi la ușa boerului, fu primit de mulțimea care urla. Ciobanul Stepan Vladimirovici îl arătă cu degetul și strigă: „Asta este cel de care a dat foc la hambare. L'am văzut aprinzând un fitil”. Și lumea aruncă cu pietre într'insul, dar nici una nu nimeri. Vasile rămase ca trăsnit, nu-și putea mișca nici picioarele, nici mâinile și nu putea scoate o vorbă. Când se desmetici puțin și era gata să sară de gâtul nemernicului, la porunca boerului, săriră șapte rânđași, și-l legară pe dansul, care se sbuciuma fără folos, desnădăduit. În lanțuri a fost dus până la Kazan, la închisoare. Aci l-a cuprins mai întâi o furie sălbatică, apoi a rămas ca amorțit. Nici n'a știut câte zile și câte nopți au trecut, dela întâmplarea aceasta grozavă. A înțeles numai, încetul cu încetul, că Stepan voia să-l dea la o parte din cale, pentru ca astfel să-i rămâie drumul liber, la Sonia. Ciobanul voia să se căsătorească cu cea mai frumoasă fată de pe moșie, dar dansa a preferat pe puternicul, lat în spete, și blondul Vasile, lui Stepan cel negru și pitic. Plin de mânie ascunsă văzu Vasile condamnarea sa, când ciobanul rămase dărz în para lui. Dar atunci, într'o bună zi, a primit ascunsă în pâine, o pilă mică, și aceasta l'a trezit din

amorțea în care zăcea în soarta lui cea grea. El a înțeles ce înseamnă acest dar, prietenul său, paznicul închisorii, i-a dat-o. Și într'o zi grațiile dela ferestre au fost tăiate și pasărea a zburat. O noapte furtunoasă, întunecată a făcut posibilă evadarea. Vasile a ajuns, încă înainte de ivirea zorilor, într'un lan de grâu, în care a rămas până seara. Când pântecul său a început să murmure de foame, a frecat în mână câteva spice și a mâncat boabele necoapte.

Noaptea a rătăcit mai departe, a ajuns la un râu, a sărit într'insul și a trecut dincolo, înnot. O pădure venea spre dansul. Zări foc lucind, erau gropi de cărbuni. Cu multă luare aminte le-a dat țărcoale, dar foamea îl îmboidă să se apropie. Și cărbunarii l-au primit, i-au dat să mănânce și să bea, i-au dat alte haine, căci erau învățați cu asemenea oameni fugari și le era milă de ei. Multă odihnă nu au avut, căci îi era totdeauna teamă ca și când jandarmii ar fi pe urmele sale. Și colindă, colindă, fără să mai știe nici el încotro, nici drum, nici țintă. Trecu peste munți, peste prăpăstii și peste câmpii, înălțai ciobani, care-i dădeau pâine, își stingeau setea prin paraiele sălbatice. Se făcu iarnă, și frigul aspru cuprinsese pământul. Foamea și frigul mușcau din el, ca fiare sălbatice. Și Vasile ar fi căzut jertfă vitregiei firei, dacă n'ar fi ajuns la coliba lui Simion.

Aci găsi el în sfârșit loc de așezare, aci își găsi fratele, găsi pâine și liniște. Picioarele sale rănite se tămăduiră. Nimeni nu-l întrebă ce l'a gonit într'aci, îl primiră ca și o binecuvântare. Și se părea că el n'a rătăcit atâta amar de vreme, pe căi atât de îngrozitoare, decât spre a găsi pe Simion, ca și când acesta ar fi fost ținta vieții lui. El nu se gândia la aceasta, era mulțumit, că știa unde să-și culce capul.

Au trecut ani, viața lui curgea liniștită, fără emoții. Trecutul se confundă în adâncul pădurilor Siberiene, care-l primiseră nu în lanțuri, ci ca om liber. Dar în unele seri de vară, ca acestea, era cuprins de un dor înflăcărat, de un dor care se sbuciuma în inima lui, ca o pasere sălbatică, într'o colivie închisă.

Și din acest dor crescuseră încă un altul, o dorință pătimase de răzburare. Dacă ar afla numai odată pe acela, pe acela care din minciună și înșelăciune l-a răpit dela Sonia? Atunci să-l ierte Dumnezeu — diavolul! Cu aceste mâini l-ar sugruma pe nemernicul acela, ar da trupul său hrană corbilor! Vasile, acelaș Vasile care nu putea vedea un animal suferind, care nu pune nici o cursă, prin care sălbătăciunea să poată fi rănită, care nu ucidea decât la vânatoare, când era nevoie, pentru traiul lui, acelaș Vasile jură să se răzbune.

Sub moliftul verde Vasile visa cu ochii deschiși.

Din amorțirea lui îl trezi un șgomet. Ascultă, un fășiit se apropie. Vr'un animal rănit? Dar stai, asta era umblet de om! Vasile întoarse capul și privi prin ramurile braților. Ceea ce văzu îl umplu de groază. Se urca spre dansul ceva numai

văzut. Il cuprinsese spaima, și fără voie căzu în obiceiul din copilărie; spre a alunga vrăja, voia să-și facă crucea de pe frunte, la piept, când se opri la vreme. Căci ceea ce se suia spre dansul, îmbrăcat în peri aspri, cu o piele neagră, peste o față osoasă, cu buze vinele și cu ochi adânciți în orbite, pe jumătate stinși, nu putea fi decât diavolul, care se apropia sub această înfățișare, spre a-l înșela. El nu trebuia să vadă semnul sfânt. altminteri Vasile ar fi pierdut. Deaceia se apropie de cel care-i venia împotriva, cu mâinile întinse, spre a arăta că nu ascunde nici o armă și se închina la Dumnezeu cel negru, al Taigiei.

Și ființa cea întunecată se apropia tot mai mult, tot mai mult călărându-se pe toate patru membrele, cu trupul înveșmântat cu o piele de ren, netăbăcită.

Acum ființa neobișnuită ajunse chiar lângă dansul, și ridică o mână, o mână osoasă și uscată. Fața părăoasă părea că îndreaptă o rugămintă plângătoare. Și deodată li căzură lui Vasile ca niște solzi de pe ochi: nu diavolul se apropia de dansul, ci un om — un om din ochii căruia strălucia nebunia foamei, ai cărui dinți clănțăneau de friguri, și a cărui desnădejde era scrisă pe frunte. Nici nu mai putea să vorbască, numai prin semne se putea face înțeles.

Acum Vasile fu cuprins de o milă adâncă. Și el înțelese că aceea lepădătură de om avea nevoie de întărire. Alerga după rachiu, îi scurse câteva picături în gură, și ișterse pleoapele cu el. Apoi îl așeză, sprijini trupul slăbit, pe care pielea de ren îl rosesese făcându-i răni, de tulpina moliftului și alergă, până la colibă. Aduse terci cald, carnea unei rațe, îi dădu să bea și să mănânce. Apoi, când foame se mai potoli, tăie pielea uscată de pe scheletul omenesc și îl înveli într'o haină caldă. Cu mulțumire, dar cu o privire plină de teamă se uită la Vasile cel înviorat. Il cuprinsese apoi oboseala, căci nervii săi se odihneau în căldură, după îndestulare. Pleoapele căzură peste ochii gherși, dar mai înainte ca ele să se închidă, pentru somnul deplin, se mai deschiseră odată, și o privire se îndreptă către binefăcător, o privire atât de enigmatică, plină de căință, de mulțumire nespusă, o privire care-l arse pe Vasile ca un clește înșoșit în foc.

Străinul se confundă în somn. Vasile îl înveli într'o pătură și se așeză lângă dansul pe iarbă. Ii era imposibil să-și caute odihna în coliba lui. După ani întregi când viața lui se scurgea monotonă, această întâmplare îi mișcase prea adânc sufletul.

Cel care dormia — așa cugeta dansul cu judecata lui greoasă — era de bună seamă un fugar, ca și el odinioară. Dacă avea vr'o vină, pe conștiință de bună seamă că aceasta îi era ispășită, prin suferințele sale. Ii veni în minte, în mod limpede, ziua în care căzuse în fața casei lui Simion, chiar dacă nu într'o stare atât de desnădăduită. Și nici Simion n'a întrebat, dacă

Războiul pentru foc

(23)

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA III. CAPITOLUL VII.

Oamenii cu părul albastru

ATUNCI grămadă. oameni ase-mănători țâșniră din ascunziș. Erau 3 bărbați, o duzină de femei, câțiva copii, cari se tupilau pe jumătate printre rădăcini și ierbururi. Unul dintre bărbați era uriaș: cu brațele noduroase ca paltinii, cu pieptul său de două ori mai larg decât al lui Naoh, el putea doborî un Zimbru sau sugruma un Tigru. Nu avea nici o armă și printre tovarășii săi doar vr'o doi trei țineau săci, care mai aveau frunze pe ele, și cu care dânsii sgăriau pământul.

Uriașul se îndreptă spre Wahi și Ulhamrii, în vreme ce tovarășii săi, toți împreună, mormăiau supărați. Iși bătea pieptul, i se vedea coroana de dinți albi, strălucind între buzele sale groase.

Wahii, la un semn al femeii conducătoare, se retrăgeau. Se dădeau îndărăt agale, fără grabă. Ascultând de o tradiție veche ei se fereau de orice gest și de orice vorbă. Naoh îi imită, încrezător în experiența lor. Dar Nam și Gaw, cari mergeau înaintea oardei, rămăseră o clipă nehotărâți. Când voriră să urmeze pe Voivod, calea le era tăiată: Oamenii cu Părul Albastru se împărțiră în luminiș. Atunci Gaw se afundă în pădure. În vreme ce Nam încerca să străbată o cale liberă. Alunecă atât de ușor și atât de pe furis, încât era cât p'aci să izbutiască. Dar, dintr'o săritură, o femeie îi eși înainte: el voi să se abată. Doi bărbați alergară. Cântând să se ferească și din calea lor, se poticni.

Brațe uriașe apucară pe Nam. Se găsia în mâinile uriașului.

Nu avuse timp să-și ridice armele; o strânsoare neîndurătoare îi frângea umerii, se simția tot atât de slab ca și o Saigă sub greutatea Tigriului. Atunci, știind că era de departe de Naoh, rămase amețit, cu mușchii paralizați, cu albul ochilor violet. În fața morții neîndurate, tinerețea lui își pierdeă cumpătul.

Naoh nu putu să îndure să-și vadă tovarășul ucis; înaintă, ținând în mână o sulită și ghioaca sa, când femeia conducătoare îl opri:

— Nu lovit Spuse dânsa.

Îl făcu să înțeleagă că dela prima lovitură Nam va fi ucis. Împărțit între avântul care-l împingea spre luptă și teama de a face ca Fiul Plopii să fie strivit, dânsul scoase un oftat aprig și privi. Omul cu Părul Albastru ridicase pe nomad: scărșna din dinți, și îl legăna, gata să-l turtească de un trunchiu de copac... Deodată se opri din mișcarea lui. Privi trupul fără viață, apoi chipul. Neobservând nici o opunere, făcile sale spăimântătoare se distinseră, o blândețe vagă trecu în ochii săi sălbatici; depuse pe Nam la pământ.

Dacă tânărul ar fi făcut vr'o mișcare de apărare sau chiar de teamă, mâna groaznică l'ar fi prins iarăș. Instinctiv dânsul simți aceasta, și rămase nemișcat...

Oarda întreagă, bărbați, femei și copii, se apropiară. Cu toții recunoșteau în mod nelămurit că Nam are o înfruchipare asemănătoare cu a lor. Pentru Piticii Roșii sau pentru Ulhamrii aceasta ar fi fost un motiv mai mult de cruzime. Dar sufletul lor era foarte întunecat; ei nu cunoșteau războiul, nu mâncau carne și trăiau fără tradiții. Instinctul îi mâna împotriva fiarelor care răpesc pe copii sau mănâncă pe cei răniți, dar ei nu omorau animalele care se hrăneau cu iarbă.

În fața nomadului stăteau plini de nesigurare. Nemișcarea lui îi domolia ca și îmblânzirea marelui bărbat. Căci dânsul era acel în fața căruia nici unul nu rezista de multe anotimpuri, care-i conducea de-alungul pădurii, alegând căile sau popasurile și silind leul să dea îndărăt.

Pentru că nu mușcase sau lovide, cu toții nu mai puteau face aceasta. Curând, imaginea luptei ștergân-

du-se din mintea lor, viața lui Nam fu salvată. Ea nu va mai fi amenințată decât dacă el singur ar face vr'o mișcare de atac sau de apărare. Ar fi putut atunci să-i urmeze fără ca ei să se sinchisească, ba chiar ar fi putut să trăiască alături de ei.

După cum simțise suflarea nimicierei, tot astfel simția acum că orice pericol trecuse. Se ridică domol și așteptat. O clipă ei nu încetară să-l observe, cu o neîncredere îndepărtată. Apoi, o femeie, ademenită de o mlădiță fragedă, nu se mai gândi decât s'o mănânce; un bărbat începu să desgroape rădăcini; puțin câte puțin cu toții se supuseră nevoiei adânci de hrană, pentru că își scoteau toată puterea din plante și pentru că alegerea lor era mai restrânsă decât aceea a Elafilor sau a Zimbrilor, munca era îndelungată, amănunțită și continuă...

Tânărul nomad fu liber. El ajunse pe Naoh, care înaintase în luminiș și amândoi priviau la Oamenii cu Părul Albastru care dispăreau și reapăreau. Nam, palpitând încă de cele întâmplare, ar fi voit să-i vadă omorâți. Dar Naoh nu ura pe acești oameni străini; el admira puterea lor asemănătoare cu aceea a urșilor, și cugeta că dacă ar fi vrut ei ar fi putut nimici pe Wahi, pe Piticii Roșii, pe muncătorii de oameni și pe Ulhamrii.

CAPITOLUL VIII Ursul uriaș se află în trecătoare

DE multă vreme, Naoh părăsise pe Wahi și străbătea pădurea Oamenilor cu Păr Albastru. Prin văile munților el ajunse pe podisuri. Toamna era mai răcoroasă, nouri se rostogoleau nesfârșiți, vântul urla zile întregi, iarba și frunzele putreziu pe pământul slab și frigul ucidea insecte fără număr, sub scoarța lor, printre tulpine mișcătoare, rădăcinile veste-de. Fructele putrezite, în despicăturile pietrelor și în crăpăturile argilei. Când vântul de nouri se rupea, stelele păreau că înghiață întunecimile. Noaptea, lupii urlau aproape fără încetare, câinii scoteau strigăte nesuferite; se auzia tipătul de agonie al unui elaf, al unei saige, sau al unui cal, miolăitul tigriului și răcnetul leului. Iar Ulhamrii observau tipuri mlădioase și ochi de fosfor, apăruți brusc în cercul de umbră care înconjurau focul.

Viața se făceau tot mai grea. Cu apropierea iernei, carnea plantelor se făceau mai rară. Erbivorele o căutau cu desnadejde pe pământul degolit, săpau până la rădăcină, smulgeau mlădițele și scoarța; Muncătorii de fructe umblau de colo până colo printre rămurele; rozătoarele își întăreau ascunzișurile; carnivorele pândiau neobosite, năvăleau la adăpătoare, cercetau întunecimile și se ascundeau în văgăunile stâncilor.

În afară de animalele care hibernază sau acele care adună provizii în adăpostul lor, ființele lucrau

din greu, cu nevoi mărite și cu izvoare micșorate.

Naoh, Nam și Gaw aproape nu suferiau de foame. Călătoria și întâmplările le perfecționase instinctul, dibăcia și șiretenia. Ghiceau de mai departe prada sau dușmanul; presimțeau vântul, ploaia sau apa mare. Fiecare din mișcările lor se potrivea cu ținta și cruța energia. Dintr'o privire deosebiu locul de retragere potrivit, adăpostul sigur, ținutul de luptă bun. Se îndreptau cu o siguranță aproape egală cu aceea a păsărilor călătoare. Cu toți munții, lacurile, apele stătătoare, pădurile, garlele care-și schimbă albiile, se apropiau zi de zi de ținutul Ulhamriilor. Acum, mai înainte de o jumătate de lună, ei nădăjduiau să ajungă la oardă.

Într'o zi, atinseră un ținut de coline înalte. Sub un cer jos și gălbui, nouri umpleau spațiul și se îngrămădiau unii peste alții, de culoare cărămizie, sau de frunze veste-de, cu prăpăstii albi, care vădian imensitatea lor. Păreau că clocesc pământul.

Naoh, între atâtea căi alese o trecere lungă, pe care o recunoștea fiindcă o străbătuse când era de vârsta lui Gaw, cu o ceată de vânători. Când săpată printre stânci de var, când desfăcându-se în colnice mici, se isprăvia într'o trecătoare cu coborîș repede, unde adesea trebuiau trecut peste pietre rostogolite.

Nomazii o trecură fără vr'o întâmplare deosebită până către două treimi din lungimea ei. Către mijlocul zilei, se așezară să mănânce. Era într'un ocol, întretăiere de prăpăstii și peșteri. Se auzia uruitul unui torent subpământean și cădere sa în adâncime; două găuri de umbră se deschideau în stâncă, unde apărea urma cataclismelor mai vechi decât toate generațiile de animale.

Dupăce Naoh încă, se îndreptă către una dintre peșteri și o privi vreme îndelungată. Iși aminti că Fauhm, arătase războinicilor săi o eșire, pe unde se găsia o cale mai scurtă în spre câmpie. Dar povârnișul, plin de pietre, nu era bun pentru o ceată numeroasă; ea putea fi trăbătută de trei oameni ușori; Naoh era momit să aleagă această cale.

Merse până în fundul peșterii, recunoscu deschiderea și pătrunse dealungul ei, până când o lumină slabă îi anunță eșirea apropiată. Înapoindu-se, dânsul întâlni pe Nam care-i spuse.

— Ursul uriaș este în trecătoare?

Un mormăit gutural îi întrerupse. Naoh, năvălind la intrarea peșterii, văzu pe Gaw, ascuns printre blocurile de piatră, în atitudinea războinicului care pândeste. Și Voivodul se înfioră.

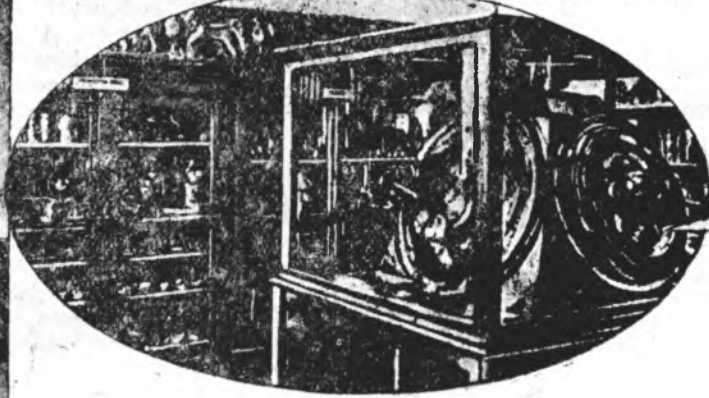
La marginea ocolului apăreau două fiare groaznice. Părul neobisnuit de des, de culoarea stejarului, le apăra împotriva iernei apropiate. Una dintre ele e de mărimea Zimbrului, cu labe mai scurte, mai mușchiuloase și mai mlădioase, cu

(24) *Continuarea în următorul număr*

CUTREMURE DE PAMÂNT

Un fresc remarcabil din Muzeul arheologic din Kandia, distrus de cutremur a fost reconstituit.

Jos: Altar pentru sacrificii sângeroase.

Alt fresc găsit la Tirnys și restaurat după cutremurul care distrusese muzeul arheologic dela Kandia. Este al unui luptător.

E FIRESC ca un cutremur de pământ ca acela care a distrus deunăzi Corintul, să ne facă să ne gândim aproape numai la victimele lui omenești, și numai în cele din urmă, sau poate de loc, și la daunele ce le va fi pricinuit civilizației. Cu toate însă că suferința omenească ne monopolizează compasiunea, nu trebuie să ne scape din vedere că și daunele amintite sunt uriașe, căci, să nu amintim decât atât, insula desființată de năpasta din zilele trecute a fost un loc de înaintată civilizație antică.

Scriam acestea, amintindu-ne de cele întâmplate în Creta cu ocazia alui cutremur cam recent, cel dela 26 Iunie. Cutremurul distrusese peste 2.000 de case în insula Rodos, iar centrul îi fusese la Candia, importantul oraș de pe insula Creta. Daunele au fost și aici uriașe, și printre altele a fost complet ruinat prețiosul muzeu arheologic din Candia, depozitarul unor prea importante urme ale civilizației cretane de dinainte de Christos și de Tutankamon. Firește, a fost o mare consternare în rândurile cultivatorilor trecutului, după cum la fel s'au cutremurat deunăzi toți câți legau de numele Corintului distrus memoria acelor evocatoare versuri ale lui Minulescu:

„Corintul mi-a dăruit Arhipelagul ca toate mărire și argintul lui Eros-Word”.

Era pierdută, ca poate și în cazul de-acuma, o întreagă comoară de amintiri conservate milenii de-arândul, și se părea că nici o posibilitate de salvare nu mai există, de vreme ce cele mai prețioase dintre relicvii se făcuseră toate bucățele.

S'a luat numai decât hotărîrea, să se înceapă o foarte serioasă operație de salvare, sub conducerea arheologului Xanthondies, vestita autoritate cretană, care cunoștea ca pe degete fiecare statuie, fiecare relicvă a Muzeului. Mussolini, singurul dintre guvernânții din lume care s'a pătruns de pierderea ce amenința civilizația, a trimis muzeului 100 de mii de drahme, ca să poată să înceapă operațiile de reconstrucție.

Comisia care s'a format sub conducerea profesorului Xanthondies, s'a apucat cu o scrupulozitate și un devotament remarcabil, și după luni întregi de muncă neobosită, a reușit să pună bucată lângă bucată și să redeie arheologiei piese cari sunt dintre cele mai importante vestigii ale avansatei civilizații cretane de pe timpul numit al lui Minos. Orta minoană poate fi deci văzută aproape întocmai cum fusese înainte de sinistru. Restaurarea s'a făcut după fotografii dar mai ales cu ajutorul informațiilor arheologului Xanthondies.

Succesul acesta a stârnit o unanimă bucurie, iar arheologilor li-a dat un indemn mai mult ca să continue de zor săpăturile cari începuseră la Kandia, Knossos și Gortnya înainte de cutremur. A fost scos astfel la iveală palatul lui Knossos situat cam la 4 mile depărtare de actuala Kandia și durat în epoca minoană dela 2100—1580 a. Chr. Palatul suferise avarii peste avarii, datorită incendiilor și cutremurelor, și a fost refăcut în mai multe rânduri. Numărul obiectelor găsite este considerabil.

La Gortnya se lucrează la săpărea Pretoriului roman, și a tribunalului. — urme prețioase din epoca romană

Pentruca să se rețină și mai vădit, ce mare serviciu s'a făcut culturii prin salvarea Muzeului arheologic din Kandia, este destul, credem, să spunem că insula Creta are în Mitologie un loc special, ca una care a fost patria creatorului labirintului mitic și a primilor aviatori, Dedal și Icar, apoi, după tradiție, patria natală a lui Zeus și țara unde Tezeu a învins monstrul mitologic. În ce privește locul în istorie al insulei, el deasemenea e bine fixat, ca una care a avut o civilizație pre-cristiană dintre cele mai importante.

UN MONUMENT ISTORIC

Această stelă a fost ridicată în 1800, în America mijlocie.

Mimică și expresivitate

SE obișnuiește a se spune că ochiul este oglinda sufletului, și că toate celelalte expresii ale feții cuiiva, sunt palide și fără nici o importanță față de aceea a ochilor. Credința aceasta în mai marea putere de expresie a ochilor este, atât de generală, încât toată lumea desconsideră un organ expresiv căruia un profesor dela universitatea din

Worcester, drul Knight Dunlap, vreme ce ochii nu însoțesc de obicei expresiile ei.

Profesorul Dunlap a studiat chestiunea aceasta vreme îndelungată, și rezultatul cercetărilor sale a apărut de curând în „Genetic Psychology Monographs” publicată de Clark University din Worcester, Mass., însoțit de clișeele cele mai edificatoare cu putință.

voat în fața aparatului fotografic expresii simultane de bucurie, de teamă, de groază, de exultare, de șiretenie, etc. În toate cazurile a putut să constate că expresia gurii este infinit mai puternică decât a ochilor, și că, de obicei, ochii rămân sub diversele impresii cu aceeași mică expresie, în vreme ce gama expresiilor gurii este de o varietate

No. 1. Față în repaos, nereflectând nici o emoție sau aproape nici o emoție, nici cu ochii nici cu gura.

No. 2. Emoția râsului, clar definită cu toate că expresia ochilor a rămas neschimbată.

No. 3. Mirarea, exprimată numai cu gura, în vreme ce expresia ochilor a rămas tot cea din ipostazele de mai înainte.

Privirea expresivă a unui urangutan, închis în cușcă.

cu adevărat impunătoare. Ca să facă dovada acestei superiorități a expresiei mușchilor bucali, profesorul Dunlap a aplicat fotografii de ale părții superioare a feții la fotografii ale gurii, și constatarea a fost stereotipic aceasta, că expresia ochilor unuia vesel este întocmai ca aceea a unuia cu alte sentimente opuse.

(Citiți urmarea în pagina 10)

No. 5. Prin antrenament, artistul dă expresie cu ajutorul unor anume mușchi, din regiunea ochilor

No. 4. Furie intensă, exprimată, contorsiunea mușchilor faciali artificial, de către o artistă, prin Expresia aceasta nu e obișnuită expresie a furiei.

Worcester, drul Knight Dunlap, li dă din punctul de vedere al expresiei o importanță nouă și covârșitoare: anume gura, care însoțește cu expresii speciale fiecare expresie a ochilor, în

La început dânsul a studiat expresia actorilor, dar curând a văzut că expresia aceasta de obicei nu e naturală. Trebuindu-i expresii spontane, a recurs la figuri mai naturale, pe cari a pro-

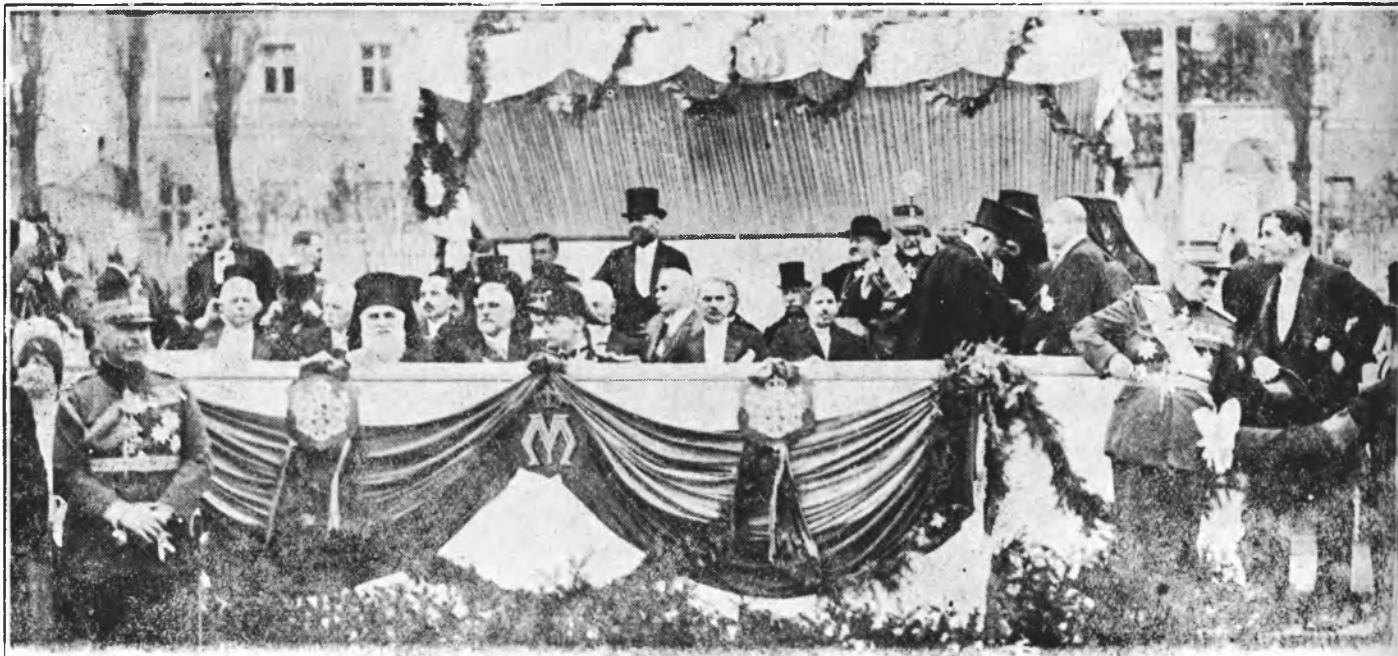
Aniversarea a zece ani dela unirea Basarabiei cu Patria-Mumă

Dumineca trecută s'a sărbătorit la Chișinău, zece ani de când statul țării a hotărât unirea Basarabiei cu patria mămă.

Dupăce Basarabia a stat vreme de o sută de ani sub stăpânire străină, în urma războiului mondial, care a însemnat triumful prin-

cipiului naționalităților, frații și-au dat mâna cu frații și Basarabia a redevenit trup nedespărțit din pământului României întregite.

Ilustrațiile de mai jos reprezintă o serie de fotografii luate la sărbătorile dela Chișinău.

Tribuna oficialității

La serbările dela Chișinău, basarabeni, în costumul vechilor plăieși moldoveni

Țăranii din județul Lăpușna

Defilarea tinerelor moldovence în costum național

Inalta Regență și membrii guvernului, împreună cu fruntașii politici, care au asistat la serbările unirii dela Chișinău

Serviciul divin

Brătianu, Iorga, Angheliescu și N. Slăveanu

Un grup de participanți

Un Calendar perfect cu 1500 ani înainte de Christos

LA intervale destul de regulate și de dese, prilejuită fie de o sărbătoare oarecare fie de o sesiune a Ligii Națiunilor sau a cât unui congres bisericesc internațional, revine în discuție un subiect fără doar și poate interesant: reforma calendarului. De fapt această chestiune a preocupat în anii de după războiul mondial mai mult ca oricând, fie că a pus-o pe tapet dornic unora de-a uniformiza națiunile în vederea unei tot mai mari pacifi-

căsi înainte de Christos, când Iulius Caesar l-a pus pe marele astronom Sosigene din Alexandria să-i prepare calendarul rămas nouă ca moștenire sub numele de calendarul Iulian, vechiul calendar al lui Moise era totați uitat. El uitaseră în primul rând înșiși Evreii, cari la 360 după Christos au introdus un calendar nou, cel încă în vigoare la dânsi, mult inferior aceluia atribuit de ebreologii și egiptologii moderni lui Moise.

care au să se înceapă cu aceeași zi, fiecare lună să fie egală și să se înceapă cu aceeași zi, etc.

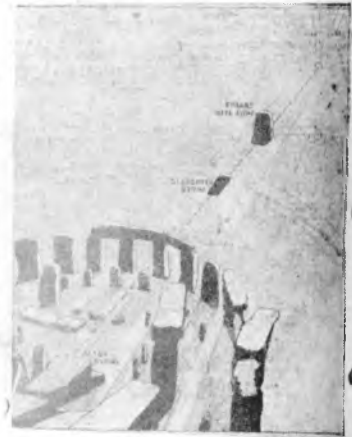
Cei cari au pus în discuție calendarul lui Moise, socot că vin în chipul cel mai fericit în serviciul celor de pe lângă Societatea Națiunilor, preocupată de introducerea unui calendar bazat pe principiile pomenite adineauri. Ei arată că bazele acestui străvechi și uitat calendar ar fi cam aceleași.

Calendarul lui Moise, bazat pe faptul că 365 nu se poate împărți egal în unități de câte 28 de zile, și că un calendar lunar e peste puțină, din cauză că înșiși mișcările lumii nu sunt uniforme, a desconsiderat criteriile lunare obișnuite la alții, și a avut în vedere numai revoluția solară, lucru cu totul nou pentru timpurile antice, când luna primă calendaristică asupra soarelui.

Anul mozaic avea și el 52 de

săptămâni și 12 luni. Pentru regularizarea diferenței dintre anul solar și anul acesta, și pentru ca fixitatea zilelor din lună și an să nu sufere, se introducea o zi suplimentară, în a treia lună după echinoxul de primăvară. Se ajungea astfel la numărul de 365 de zile, care dă un număr de săptămâni egale. Cum calculul nu era exact, căci rămânea de soluționat diferența de câteva ciasuri care a dat de lucru și autorilor calendarului Iulian sau Gregorian, Moise a intercalat mai apoi o săptămână suplimentară la fiecare al 28-lea an, cam corespunzător anului bisect al nostru. Săptămâna aceasta nu era cuprinsă în lista convențională a lunilor, așa că fixitatea acestora era asigurată.

După cum arată citații descoperite ai calendarului lui Moise, Moise a trebuit să fie inspirat de către egipteni, influența cărora o vedem la dânsul și în alte privințe.

cări, fie că au pus-o interese economice și muncitorești sau de cine știe ce altă natură.

Așa stând lucrurile, e firesc ca unii sau alții între savanții timpurilor noastre să fi întreprins în legătură cu chestiunea calendarului studii minuțioase ale căror rezultate nu pot fi ignorate.

Un loc special în rândul acestor cercetători îl ocupă cei cari au aprofundat egiptologia și Biblia la un important rezultat al cercetărilor lor, a fost dat de curând la iveală faptul că pe urmele calendaristilor egipteni, Moise, făcătorul legilor poporului ebru, a întocmit un calendar permanent bazat pe-o remarcabilă cunoaștere a soarelui și aranjat astfel, ca să se înceapă mereu cu aceeași zi și ca sărbătorile să cadă la fel pe o zi anumită. Cercetările acestea au fost făcute de prof. dr. Iulian Morgenstern, prof. W. A. Heidel, dr. Ed. Mahler etc. Un interesant studiu despre ele găsim sub iscălitura meteorologistului dr. C. F. Marvin, în blezierul Ligii internaționale pentru introducerea unui calendar fix.

Calendarul mozaic a fost în uz veacuri de-arândul, apoi, între timpul decăderii Iudeii și-al cuceririlor palestinene ale romanilor, a căzut tot mai mult în dezuetudine. Pe la

Un calendar vechi care se află așezat pe altarele templelor și era purtat în procesiuni la festivități mari.

Toate calendarele câte se cunosc, au avut de luptat cu dificultăți cari, până astăzi, n'au putut fi încă învinse. Acordarea anului civil cu anul solar, mai mare decât cel civil cu câteva ciasuri, a rămas până astăzi cel mai greu dintre postulare. Credința că a găsit cea mai acceptabilă dintre soluții. l-a făcut pe Papa Gregoriu al XIII-lea să introducă la 1582 calendarul zis Gregorian, adoptat de cele mai multe din-acum câțiva ani, și de români. E adevărat, că acest nou calendar soluționează mult mai acceptabil decât cel Iulian chestiunea diferenței dintre anul revoluției solare și anul de 365 de zile. Dar unele autorități astronomice și dintre economiști cei cari dau tonul la Liga Națiunilor, îl găsesc tot mai puțin potrivit cerințelor nouă. Tendința tuturor acestora din urmă este spre un calendar fix, în care sărbătorile și alte date cu caracter fix, inclusiv repartizările pe luni și săptămâni, să fie statornicite unitar, adică, de-o pildă, fiecare sărbătoare fixă să cadă pe o zi fixă a anului, fie-

Calendar Aztec zidit.

Diagrama unui templu druid din Anglia, arătând cum în dimineața de 21 Iunie a fiecărui an, razele soarelui ce răsăreau cădeau pe altarul central, făcând astfel pe preoții păstrători ai calendarului să poată să-l păstreze în concordanță cu anotimpurile și cu soarele.

Calendar indian, în care zilele săptămânii sunt figurate.

Mimică și expresivitate

(Urmare de pe pagina 7.)

În concluzia constatărilor sale profesorul Knight Dunlap face aserțiunea, că puterea specială a mușchilor gurii este de origine stomacală, întrucât senti-

mentele umane, cel puțin sute de veacuri în șir, erau provocate de vederea sau apucarea mâncării, a prăzii, și cam aceeași origine o au și cele mai multe dintre expresiile de astăzi, oricât foma subiectelor unei satisfacții din vremea modernă ar fi mai variată.

Cutremurele de pământ din Bulgaria

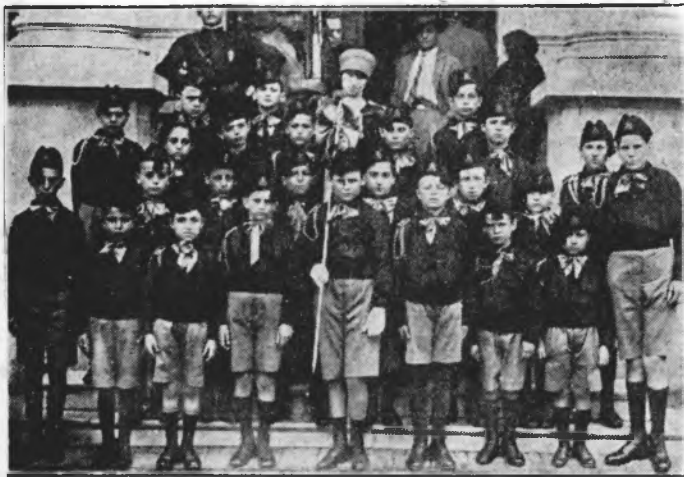
Regele Boris cu sora lui, prințesa Eudoxia, vizitând locurile dezastrului.

Săptămâna trecută s'a sărbătorit aniversarea Romei. Ilustrațiile noastre reprezintă festivitatea din București.

D. Lahovary Ministrul României la Cairo după ce și-a prezentat scrisorile de acreditare regelui, cu ceremonialul obișnuit

Un grup de tineri fasciști din București, la serbarea aniversării

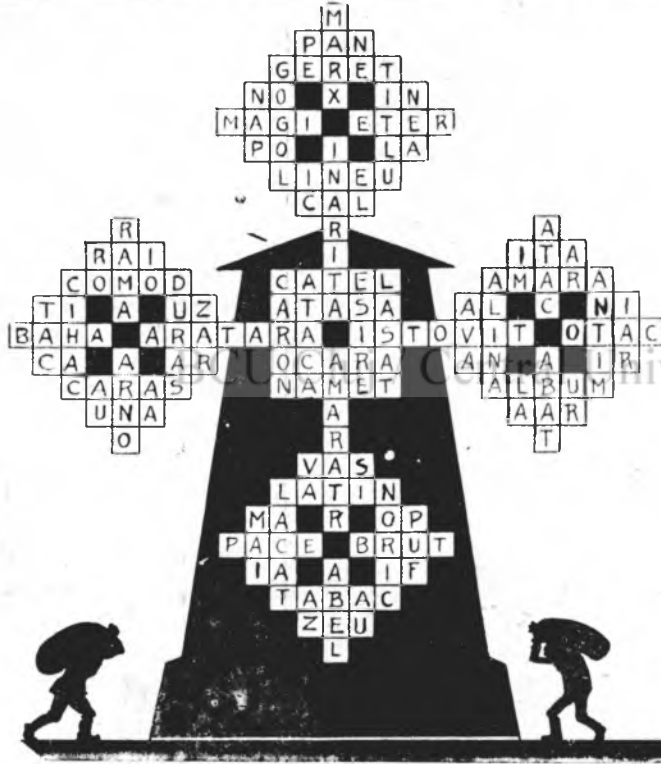
Candidatul partidului popular clerical din Germania.

Apostolul Naturei, cum se intitulează candidatul Gustav Nagel, umblă din casă și din oraș în oraș ca să-și facă proprie propagandă și pentru partidul popular clerical german. În fruntea căruia stă el însuși. Acest apostol are ca principiu: „Mai mulți copii, pentru ca Germania la viitorul războiu să aibe mai mulți soldați”. Curios apostol al credinței, care e preocupat de viitorul războiu!

Uniunea inter-parlamentară face o vizită la Castelul Lana: ilustrația noastră reprezintă 1) pe președintele de republică Cehoslovac Dr. Masaryk cu oaspeții săi: la dreapta lui, 2) secretarul de stat austriac deputatul D. Weiss și 3) președintele reichstagului german Loebe.

Rezultatul jocurilor pe luna Martie

DESLEGĂTORII

Ovidiu Rădulescu, Cernăuți, 90 puncte câștigătorul premiului de 1000 lei.

Sidonia Raicovici, Craiova, 90 puncte cu o mică rectificare câștigătoarea premiului de 500 lei.

Grigore Romanescu, București, 89 puncte câștigătorul premiului de 300 lei.

Prin aruncare la sorți au mai câștigat câte o carte următorii:

Aurel Tr. Mărgineanu, Arad, Lenusa Anagnoste, Brăila, Delioara și Alice Ionescu, Buzău, Urbanovici Vsevolod, Chișinău, Vasile Turculescu, Craiova, Mircea Gh. Gheorghiu, Tg.-Jiu, Nic. Anghel, Timișoara.

Alba-Iulia: Emil Bozdog.

Alexandria: Ionel N. Crăciunescu, George C. Antonescu, Dumitru Coltz.

Arad: Delamarian Ravnu, Cimpoieș Nicolae, Barbu Dimitrie.

Bacău: Malvina Hansfater, Const. C. Palade, George Caiserlin, M. și

L. Tulescu, Brăileanu D. Gh.

Bazargic: Lazar Simianski.

Băiți: Alexandru Botnariuc Vieru Lazăr, Mauriciu Breiman.

Bălăbănești: Nicolae N. Antonescu.

Bărlad: Boteanu Romulus.

Bistrița: Aurel Moldovanu.

Brașov: Victor N. Tudoran, Ioan N. Alexandru

Brăila: Dimitriu Th. Vasile, Constantinescu I. Ovidiu, Tr. Ionescu, Emil Beșchea, Anton Sarandopol, Getta Demetrescu, Panait B. Florian, Christu G. Theodoris, A. P. Sarandopol.

București: Dna Didinel Demetrescu, M. Cuda, Irène D'y, Vasile Varenberg, Aurel Pană, Polycallos George, Petre Popescu, Costică Bercuș, Elena și Const. Massu Stroe Hascalovici, Gh. Alexandrescu, Mișu Tevi, Stella Lazăr.

Buzău: Trăinel Gh. Roman, E. Părvulescu.

Clărești: Ionel I. Andreescu.

Câmpina: Const. P. Horjea, Victor D. Iremia, Nicu C. Slavu, Vasiliță Ionescu.

Chișinău: Urbanovici Vsevolod.

Constanța: Sorel Avramescu, Alexandru Dumitrescu.

Craiova: I. Munteanu, Minel Văduvescu, Paul Enescu, N. Angelescu, Mihail Ciocâlțeu, Gică Ionescu, Corneliu Puțureanu, Micu Eliezer, Patrașcu C. Grigore, Jany Condulescu, Minel Văduvescu.

Deva: Farcaș Antonie.

Drochia: I. Trachtman.

Fălești: Iosif Filman.

Focșani. Ionel și Elena, V. Teodorescu, N. Rădulescu, Panter K. Hallel, Constantin C. Cojan, Nicolae Iiescu, Nicolau T. Nicolae, Simon A. Aschenazi, Ioan Gafta Vasile I Teodorescu, Herman Cornelii, Dtru Teodorescu, Cătălin Păslan.

Galati: Vasiliță Roșca, Emil I. Calavre, I. Iorga, Joseph, A. Petter, Sahanașiu Stavru, Silvestru A. Jeanetta, Sissy Roșca, Silvestru A. Alexandru, Titty și Bonbonica Diaconescu, Cecilia Nicolau, M. Arsenie, Palade Ath. Cicerone, Al. Tahopol, Vasiliu Nicolae, Macovei A. Constantin, Paul Roussidis, Nicu Ghenciu, Eugen I. Calaire, A. Ghica, Elena și Teodor C. Jani, Nicolae I. Gociman, Vasile Bombu, L. P. Rubiniță, Herman Marcovici.

Giurgiu: V. Grigoriu.

Hotin: Văbodovschi Boris.

Iași: Emil Launay, Honore și Raymond Sens, Lică N. Demetrescu și Solly Gh. Nicolae, George Berghiner, Gicu și Victor Streit, Nicu I. Manoliu, Olga și Leon Popovici, Urmă Constantin.

Jevreni: Eugen Pașlan.

Lugoș: Tina Eftimiu.

Negrilești: Nicu Crucian.

Odobești: Avram Iancu.

Piatra-Neamț: Nadia și Getta Arthur Bojadjian.

Ploești: Bottez D. Themistoche, I. Duțu.

Roman: Anghel I. Gh.

R. Sărat: Mayer Gherson.

R. Vâlcea: Jean Constantinescu, Cătănoi Alexandru.

Schineni: Const. Mardare.

Sibiu: Dimitrescu M. Ștefan.

Siliștră: Mișu Popescu, Calciu T. Ștefan, Erich Eigurth Gabe.

Storojineț: Cancer Radu.

Tighina: Boris I. Imas, Leon Caușanschi.

Timișoara: Mișu Constantinescu.

Tg. Jiu: Stănculescu Gh. A. C. A. Georgescu.

Tg. Ocna: Isidore și Maurice Herșcovici, Nachman și Becu Enghebergh, Ilu Burach.

Tulcea: Andrei N. Sandu, Iancu St. Cornățeanu.

T. Severin: Ctin, Mutică.

Valea-Rea: Florin Pașlaru.

Zimnicea: Marioara Crăciunescu.

JOC. No. 2

(5 puncte)

RASPUNDEȚI

de d-na Didinel Demetrescu, București.

1. Care este numele vechi al Irlandei?
2. Care este șeful gal care s'a revoltat contra lui Sebastian?
3. Care este oaza din Sahara septentrională ocupată de Franța în anul 1900?
4. Care este regele legendar al Atenei?
5. Ce dregătorie a fost înființată de Alexandru cel bun în Moldova?

6. Care este numele poporului sălbatic răspândit în pădurile virgine ale Braziliei?

7. Cum se numește genul de mamifere carnivore cari trăesc în India?

8. Care matematician englez născut orb a inventat aritmetica palpabilă?

9. Cum se numește maimuța care seamănă mult cu câinele

10. Din câte senene se compune alfabetul sanscrit?

Motto: „Cumpărarea pianului e chestie de încredere”

Garanția cea mai deplină

o oferă renumele excelent al firmei

I. TRISKA

existență de 58 ani, cel mai vestit depozit al branșei

Reprezentantul general al cunoscutei mărci „Förster”

Cluj, Str. Șaguna 14. Telefon 419.

O SOARTĂ DE OM

(Urmare de pe pagina 4-a.)

în fața lui stă un păcătos, sau un nevinovat, ci el a dat ajutorul său. Și când Vasile se gândia la calea suferinței sale, care se isprăvisse în Taigă, sângele său bătea mai viu și-i alerga la inimă neliniștit, în sus și în jos.

Noaptea înaintă, noaptea dela marginea Taigei, străbătută de taine și de umbre. Ca pe te cenusii uriașe lebedele sălbatice trecură pe lacul Diavolului în sus și în jos, priveghetoarea cântă, bufnița țipă, veverița și jderul săriră jos de pe molift. Ei nu se temeau de omul nemișcat, care stătea acolo țepăn. Și când negurile căzură și o poartă roșie se deschise pe cer, Vasile stătea stăpănit de pace, căci pădurea pierdută în lume răsufă și imprăștia ca un balsam, în jurul ei.

Cel adormit se deșteptă, încălzit de soare. Străin și ca însuflețit privi el în jurul său; cu încetul îi veniră în minte amintirile, unde se află. Soarele de aur luminos își imprăștie razele, pe grămada nevoilor omenesti, alunecă vesel peste pielea care părea tăbăcită, a nenorocitului. Vasile voia să se îndepărteze, spre a aduce coai, dar străinul, cu o voce obosită, caldă chemă: „Rămâi!”

Vasile se supuse ca într'un farmec. Ostenit, cel care se trezise prinse a spune: „Aș vrea să mă spovedesc!”

„Aici nu e nici un popă, până la zece kilometri depărtare,” răspunse Vasile.

„Atunci îngăduie-mi să-mi împărtășesc ție, păcatele mele,” șopti străinul. „Ești un „rus credincios?”

„Asta sunt”, întări Vasile și deodată simți că toată puterea cu care diavolul îl ținea, în ghiarele sale, era frântă. El recunoscu cu mândrie credința sa.

„Atunci vreau să-ți împărtășesc păcatele mele”, spuse iarăși străinul. „Chiar dacă nu poți să mă ispășești de ele, atunci poți să te rogi cu mine, să-mi ajuți să mă rog pentru sufletul meu, dar trebuie să spun ce am pe suflet... să recunosc... imi va fi atunci mai ușor... să mă rog...”

„Vorbesti!” Spuse Vasile pe șoptit. Stătea în genunchi și se ruga. Și i-se părea ca și când el nu s'ar găsi la marginile Taigei, acolo unde ingenunchia, ci în catedrala din Cazan. Deasupra lui se întindea cupola puternică, din care spiritul sfânt se cobora în strălucire supranaturală. Și Maica Precista din Kazan, ea însăși, se pogora din rama ei împodobită de pietre scumpe, și toate vrăjitorile, și toate rătăcirile se spulberau, și ea își întindea mantia apărătoare, peste cel pocăit și peste el, alungatul... Vasile ascultă șoptirea obosită și sufletul său fu sguđuit de puterea grozavă care-l stăpănia.

Soartă de om!

Muribundul vorbi însă astfel:

„Eu, Stepan Vladimirovici, am jurat fals, am învinuit pe Vasile Pavlovici ca incendiator, ca să-i iau pe Sonia”.

În gâttele lui Vasile ardea un țipăt, un strigăt de care fiarele pădurii ar fi fugit înspăimântate, dacă el ar fi putut scăpa din gura mută de spaimă.

Maica cea Sfântă din Cazan opri țipătul.

Vasile se ruga.

Iar Stepan continuă.

„Sonia deveni soția mea, dar era o femeie rea; ea se certa cu mine ziua întreagă, mă ura, mă bătea, când putea. Iar eu, eu, nu puteam să fac nimic, căci muștrarea începea să mă apese. Eu socotiam mânia și ura acestei femei ca o pedeapsă, eu vedeam că trebuie să

sufăr și înduram! Am vorbit în vis de ceea ce mă ardea, și m'am trădat. Și m'am deșteptat pentru că Sonia mă bătea ca pe o fiară. Dănsa auzise cele ce spuseseam, și începu să strige. Ea alergă prin sat și strigă păcatul meu în lume! Dar mai înainte ca ea să priceapă, mai înainte ca oamenii să se adune, ca să stea, am dormit și am alergat ciută, am alergat am străbătut toa-fug. Am alergat, am alergat ca o să mă prindă, am avut vreme să iar. Nu știu încotro mă îndreptam, în care colț al lumii, am fugit ca un năuc. Peste dealuri și peste văi, peste câmpii am alergat mereu. Am văzut de departe orașe. S'a făcut primăvară și vară, eu am alergat. Dacă mă odihneam, ocoleam oamenii, mă ascundeam în desișul pădurilor. M'am hrănit cu mere, cu grâu crud, până când am ajuns aci unde nu se mai găseau nici de acestea. Am găsit un hoit de sălbă-ticiune, am mâncat carnea imputită și am luat pielea, să mă nvelesc cu dănsa. Nu puteam să mă opresc nicări, trebuie să merg mai departe, mă gonea ceva, oricât de slab eram... ceva ascuns... groaznic...”

Cu o privire fără strălucire se uită dănsul în soare, și buzele sale vinete murmurară iară:

„Ceva întunecat mă gonie... și totodată mă ducea! Nu puteam să scap de blestemul meu... și acum frate, ai auzit, știi ce am păcătuit... dar vezi și câința mea... și de aceea te implor, frate roagă-te... roagă-te împreună cu mine, la Maica Sfântă din Kazan, care obləduiește satul meu... roagă-te ca dănsa... să mă ierte... de păcat...”

Un oftat adănc, fierbinte se risipi în vânt...

Vasile făcu semnul crucii, pe fruntea și pieptul celui adormit, și i se păru ca și când ochii sticloși ai mortului i-ar fi mulțumit, plini de venerație.

Războiul pentru foc

(Urmare de pe pagina 5)

fruntea oblică, ca o piatră mâncată de mușchi: cu botul enorm care poate să imbuce dintr'odată capul unui om și să-l sfărâme cu o singură mușcătură a fălcilor. Acesta era masculul. Femeia are fruntea turtită, botul mai scurt trunchiul oblic. Și prin mișcărilor lor, prin piepturile lor vădău oarecare asemănare cu oamenii cu părul albastru.

— Da, murmură Naoh, sunt Urși uriași.

Ei nu se tem de nici o ființă. Dar nu sunt de temut decât în furia lor sau mânați de o foame prea mare, căci nu prea caută carnea. Aceștia mormăiesc. Masculul își tot ridică botul și clatină capul cu putere.

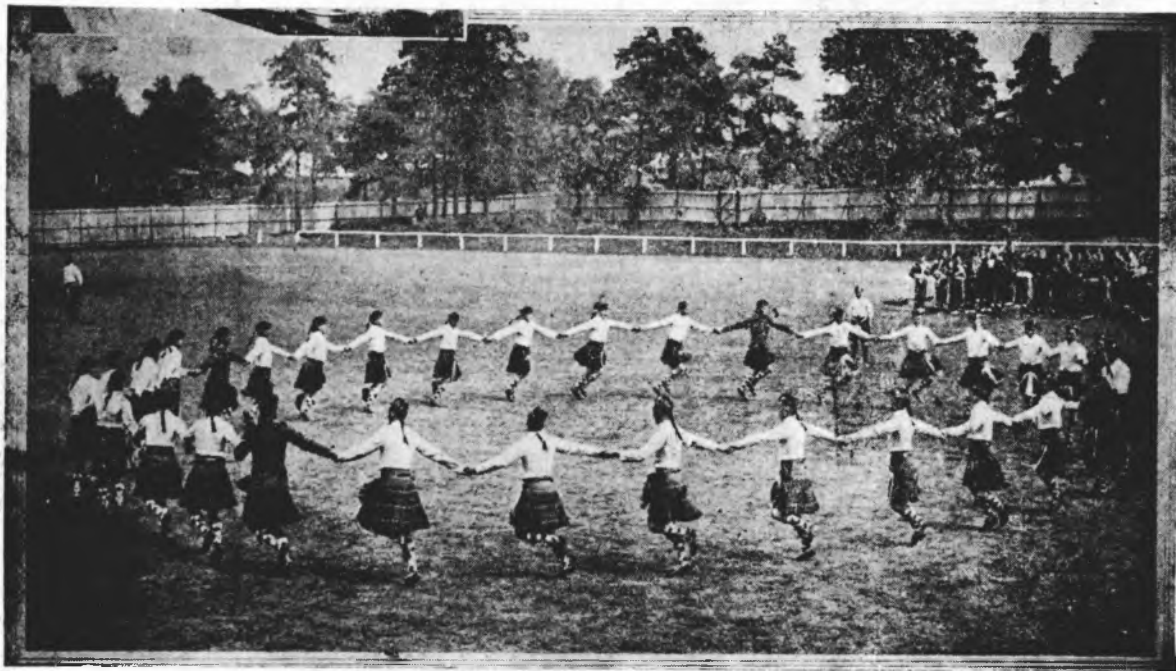
— E rănit, observă Nam.

Sange curge printre perii săi. Nomazii se tem ca nu cumva rana să fie făcută de o armă omenească. Atunci, Ursul ar încerca să se răzbu-ne, de cum ar începe lupta nu ar mai părași-o; nici o ființă vie nu este mai încăpăținată. Cu pielea sa groasă nu-i pasă de suliță, de topor sau de ghioacă. Cu o singură lovitură de labă poate spinteca un om, dintr'o strânsoare îl poate înăbuși, dintr'o singură imbuțătură a fălcilor sale îl poate strivi.

— Cum de au venit? Intrebă Naoh.

— Printre copacii aceia, răspunse Gaw, arătând câțiva brazi creșcuți în stâncea tare... Ursul a venit prin dreapta, iar ursoaica prin stânga.

(Urmare în numărul viitor)

V'ați păcălit, nu sunt femei. Dansează aci scoțieni în portal lor național. îmbrăcați și dănuind, ca fete tinere.

JOC. No. 1. Cuvinte încrucișate.

Basarabia, 10 puncte

trimis de Petre T. Hiescu
Focșani.

ORIZONTAL:

4. Președintele adunării naționale
Basarabene care a proclamat
unirea
10. La frunze
8. Localitate istorică
12. Stare
16. Contra turbării
18. Loc plantat cu nuci

19. Categorie de sunet
23. Savant olandez (1467—1536)
25. A suspina
26. Arhipelag în Marea Nordului
27 a. Crestătură în piatra morii
28. Partea laterală și inferioară
ale pântecului
29. Fiica lui Mohamed
32. Formă gramaticală pentru mic-
șorarea noțiunii unui cuvânt
34. Mijloc de transport
35. Lumina țaranului (ant.)
36. Port la Mediterană
37. Podgorean
38. Notă muzicală

41. Vice-președintele adunării Ba-
sarabene care a proclamat
unirea
46. Despuiat cu sila de bani
48. Condiment lichid
49. A se văita
52. Fluviu
54. Bărbieriți
56. Câmp semănat
57. Cel care trăiește din dobândă
59 a. Floare
61. Unealtă
62. Secretarul adunării naționale
Basarabene care a proclamat
unirea
63. Literă din alfabetul grecesc
64. Insușire chimică de clasificare
66. Prepoziție
67. De rând
70. Cuvânt onomato-poetic care
exprimă legănare
72. Colonie portugheză
73. Colibă rusească
74. Notă muzicală
75. Lichid
76 a. Campion în sport
77. Minoritate din Basarabia
79. Unitate de suprafață
80. Numele vechiu al unui oraș din
Dobrogea
82. Pronume
83. Fabulist basarabean (1806—
1866)
85. Spirite rele
86. Origină românească
87. Conjunție
88. Munte în Grecia
89. Pronume

VERTICAL:

1. Insușire de gust
2. Manifestare pompoasă
3. Autor dramatic și publicist
francez (1777—1845)

4. Persoană
5. Curat
6. Trei litere din vulg
7. Vulcan
8. Vanzător de lucruri vechi
9. Savant francez (1580—1637)
11. Plantă din familia liliaceelor
12. Șefii Poliției la românii vechi
14. Negație (invers)
15. Domol
17. Imensitate
20. Adunarea națională basarabea-
nă care a proclamat unirea
21. Gută (lipsește un r)
22. Notă muzicală
24. Pui de animal domestic
27. Favorabil
27 a. Piept
30. Lichid sfințit
31. Salutare latinească
33. Geantă
34 a. Rândul (invers)
39. Harta globului (o egal u)
40. Directorul pescăriilor
41. Oraș
42. Frunză
43. Bucată de pământ
44. 2 litere din cuvântul dig
45. 2 litere din cuvântul pană
46. La vânatoare
47. Luptător cu taurii
50. Zeu
51. Strâmtoare terestră
52 a. Inșelăciune
53. Prescurtări
55. Din nou
56. Pește
58. Cuvânt onomato-poetic
59. Umezeală
60. Pasăre
62 a. Negație
65. 2 litere din datorie
68. Oraș în Franța
69. 2 litere din cuvântul nuia
71. Adverb de timp
72 a. Interjecție
74. Zeitate egipteană
75. Insemn
76. Buboăie
78. Loc de intrare
81. Tercj
84. Măsură
87. Operă
88 a. Ciolan

Broaștele și Malaria

E ciudat la ce aliaji recurge știința în lupta sa în contra germeilor răului. Ca de-o pildă și în lupta sa în contra malariei. Cercetările făcute în Mexic de către Serviciul sanitar public al Statelor unite au dus la descoperirea că există un soi special de mormoloci cari dau năvală asupra țânțarilor purtători de malarie. Numai decât s'au luat deci măsuri pentru introducerea acestor mormoloci și în alte părți ale țării.

Mormolocii în chestiune sunt dela o specie de broască cunoscută sub denumirea localnică de „picioarul de hârleț”, nume care i s'a dat din cauza tuberculei în chip de corn ascuțit ce o are la picioarele posterioare, de care se servește la săpatul cuibului ce-și face. Fața ei se aseamănă în chip curios cu a mopsului.

Broaștele sunt insectivare, dar dintre broaștele râioase, cari

în general sunt vegetariene, singură specia de care ne ocupăm este comioară, și după cum am mai spus, trăiește cu țânțari purtători de germeni de malarie.

Țânțarii aceștia își depun larvele pe malurile eleștaielor puțin adânci, iar mormolocii despre cari vorbim le devorează de nu mai rămâne urmă.

GLUME

Popescu se plânge bunului său amic:

— Nu izbutesc să fac pe nevastă-mea să se culce înainte de trei noaptea. Mi-e imposibil!

— Trei noaptea? Ce face până la ora asta?

— Așteaptă să mă întorc acasă.

(Le Rire, Paris)

DUPA LUNA DE MIERE

— Lumea spune că m'ai luat pentru banii mei.

— Lasă lumea să vorbească, draga mea. E cel mai bun lucru să nu fiu considerat ea dobitoc.

DUPA ACEEA

Domnul X: „Te-ai gândit vrodată, scumpe prietene, în mod serios la căsătorie?”

Domnul Y grec: „Ah da, chiar în săptămâna de după nuntă!”

(Matz)

Trecerea Atlanticului în zbor

Aviatorii germani Koehl și Huenefeld împrenă cu maiorul irlandez Fitzmaurice, an plecat în zina de 12 Aprilie orele 7:36 dimineața (după ora din București) de pe aerodromul Baldonnel (Irlanda) și sburând în linie dreaptă, prin ceață și viscol cu zăpadă, an trecut Oceanul Atlantic și an ajuns Vineri 13 Aprilie, la amiază, după 35 de ore de sbor, pe coasta Continentului American, în Labrador unde au

aterisat pe mica insulă Greenly Island, insulă aproape pe dea'tregul încă înghețată. E pentru prima dată Oceanul a fost trecut dela Răsărit spre Apus.

Roald Amundsen, care a ajuns la Polul Nord în 1926, cu balonul.

Maiorul Fitzmaurice, cel de al doilea pilot al Bremen-ului.

Comandorul Richard Byrd, care la 1926 a trecut Polul Nord în avion.

Hermann Koehl

Barcă cu motor în afară de bord.

Huenefeld

Sezonul de sport, care incepe; cea mai bună jucătoare de tennis (amator) al lumii, tânăra Helen Wills.

BCU Cluj / Central University Library

Rezultatul Concursului nostru

Alegerea celor mai frumoși copii dintre concurenții care au participat la concursul instituit un juru compus din dnii Profesore de Realitatea, s'a făcut de către sor Grim F. Guncser pictor și desenator, C. Codarcea ziarist, Psatta societar al Teatrului Na-

țional .N. Constantin, etc. etc., precum și un reprezentant al autorităților.

Din cei aproape 6 Ode concurenți, comisiunea a ales zece, și neputând face o clasificare definitivă, a hotărât să dea premiul I de frumusețe următorilor: Bebe Grozăvescu 6 ani, Caracal; Titty Rotaru 5 și jumă-

tate ani, Iași și Sandu Ath. Bejan 5 ani, Turuu-Severin.

Premiul al doilea a fost repartizat între Mirica Marcovici 5 ani, București; Gheorghies Leca 2 ani și 3 luni, Bacău și Pulca S. Vlad 3 ani, Cluj.

Premiul al treilea s'a împărțit între următorii 4: Babșea Lunescu, Bacău; Felicea Rosche 5

ani și 6 luni, Brăila; Dănu I. Hurmuzi 3 ani și jumătate, București și Clemence Georgette G. Olaru, 3 ani, Iași.

După ce s'a încheiat un proces verbal, s'a hotărât distribuția premiilor între cei aleși.

Premiile vor fi expediate în cursul săptămânii viitoare.